

Љубомир Д. ФРЧКОСКИ

“
*I li rabot et e
kako lu/e
i li umret e!*

”

FR^KOVCI

СТРУКТУРА НА ПОЛИТИЧКИ ПРАШАЊА ЗА ОВАА ВЛАДА

Иако се чини рутинска и колоквијална шема на поставување "прашања" на Владата и очекување од неа "исполнување" на ветените програмски определби, денес ми се чини повеќе од таа рутина е во прашање. Нормално ветувањата не се исполнуваат, по што следи депресивното разочарување на гласачкото тело и на секој наоколу од владите и на тоа слично. Всушност со последнава Влада (дури и независно од тоа дали таа е свесна за тоа и дали го има забележано тоа во својата програма), постои агенда на прашања кои ќе се постават во логиката на "излезна патека" на Македонија од кризниот транзиционен период и се особено важни за посериозната стабилизациона фаза. Имено, со нивно добро поставување Македонија конечно треба да покаже дека не само што се соочува со постојани безбедносни закани и нив ги "решава" некако, туку ја бива и за нормално функционирање како европска држава. Затоа под покривката на вообичаените критики всушност се крие за државата важна политичка етапа.

Ќе се обидеме во неколку потези да ги изложиме основните точки на кои тие прашања ќе се прекршат.

Надвор од повикувањето на важноста на "економијата" и очајот кој се огледува таму, веќе не може да се издржи лошиот статус - кво, всушност назадување на економската сфера. Тоа е на критична граница и Владата сакала - нејќела повеќе инстинктивно (отколку со памет) бира екипа која мора да направи посериозен РЕЗ. Првата точка е тимот и платформата за преговори со Меѓународниот монетарен фонд и Светска банка, за определување на основните економски развојни параметри кои ќе определуваат сè понатаму.

Тука Владата има и најголем проблем. Имено, таа по партиска линија има исклучително неспособен за реформи министер за финансии во ликот и делото на Николче Поповски.

НИКОЛА ПОПОВСКИ СПАЃА ВО ОНАА ГРУПА НА "МЛАДИ" СДСМ-ОВЦИ КОИ СЕ НЕИЗЛЕЧИВИ ВО ЛОШИОТ СТЕК НА ОСОБИНИ ЗА РЕФОРМСКИ ПОЛИТИЧАР: комунистички, колективистички и посебно егалитарен синдром, кој ги држи врзани

за "социјална" вравнотужувачка, дистрибутивна логика на "делење на сиромаштијата" подеднакво меѓу сите. Наместо резови за развој кој ќе повлече напред, ваквата синдикалистичка СДСМ структура секогаш е блокирана пред посериозни реформи, како "жаба пред змија" и инстинктивно се повлекува враќајќи и се на дистрибутивната логика на делење на бедата. Сета политичка акција со дополнителните даноци, однос кон каматите, скапите пари, неспособноста да се најдат и да се стимулираат проекти за трошење на странските кредити во малото и средното претприемаштво е само дел на таа неспособност.

ВТОР ПРОБЛЕМ Е ШТО ОПИШАНАТА НЕСПОСОБНОСТ МИНИСТЕРОТ ЗА ФИНАНСИИ ЈА КРИЕ ЗАД "БАРАЊАТА НА ММФ"??? КОИ ДЕМЕК СЕ ТАКА РЕСТРИКТИВНИ ШТО БЛОКИРААТ МОЖНИ РЕФОРМИ И ПОТЕЗИ ОД ПОХРАБАР ВИД.

Овој став има двоен негативен ефект: прво бидејќи е во основа неточен и со инсистирање на него се одлага реформата и се поттикнува пропаѓањето во беда, а второ вината наместо кон себе се лоцира во ММФ или некој "странски душман" кој еве

не ни овозможува развој? Со последново се поттикнува ксенофобичниот инстинкт лесно придвижлив и во Македонија - дека некој друг ни е виновен за бедата. Министерот со тоа прави ЗЛОСТОР кон политиката на нужни реформи и е исклучително штетна политичка фигура. **КАКО И СЕКОЈ ПРОМАШЕН СДСМ-ОВЕЦ ТОЈ ВООБИЧАЕНО И ПОЗНАТО СЕ КРИЕ ЗАД СВОЈОТ ПАРТИСКИ СТАЖ И ПОЗИЦИЈАТА КОЈА ЈА ИМА ВО ПАРТИСКАТА ХИЕРАРХИЈА.** Но, тоа е рецепт за пропаѓање, а не аргумент. Од друга страна, министерот кој е во прашање на класичен начин на кој функционира отуѓена власт, практично правно ја покри најголемата, најскандалозната и веројатно "најкриминалната" приватизација случена во Македонија: онаа на фирмата која ги "приватизираше" скопските градски пазаришта. Парадоксот е во тоа што извиканиот "поштен" партиец - ја покри најкриминалната приватизација на нивниот партиски спонзор. **ПАРТИСКАТА "ПОШТЕНОСТ" ЗАВРШУВА НА ИСТИОТ ГРОТЕСКЕН НАЧИН КАКО И СЕКОЈА ПРЕД НЕА.**

Значи, потребно е маргинализирање

на министерот за финансии од преговорите со ММФ и Светска банка (што е на пат да се стори и што е позитивен тренд). Вториот фронт на судир со истиот министер е меѓу него и потпретседателот на Владата Јорданов. Имено, **КОМУЊАРСКО-КОНЗЕРВАТИВНАТА МЕНТАЛНА СТРУКТУРА НА Н. ПОПОВСКИ КЕ БИДЕ ОСНОВЕН ПРОБЛЕМ И ВО СЕРИЈАТА ДРУГИ РЕФОРМИ НА ЕКОНОМСКИ ПЛАН** (што впрочем се докажа и од досега преземените мерки). Многу е важно да му се дадат шанси на потпретседателот за економски систем да изведе реформи. Не знам како и колку ќе успее, но мора да има фер шанси. Потполно е неважно медиумското "циврање" дали потпретседателот за економски систем, си стоел на зборот за девалвација на преченетиот денар или не (од пред владината функција). Како и секој АСОЛЕН МАЖ по-

литичарот не држи и не мора да "држи збор". Тој имено мора да се оценува по испорачаните РЕЗУЛТАТИ. Ако ги има, треба да се награди и поддржи, ако ги нема, треба да си оди.

Заедно со екипата експерти во економската сфера (К. Богоев, Т. Фити, Г. Петровски и М. Петковски), Јорданов и Премиерот со нив мора да го направат конечниот обид за консолидирање на економијата, пред евентуално конечно пропаѓање на нашите шанси и воведување "валутни бордови" и сл. **МИНИСТЕРОТ ЗА ФИНАНСИИ ВО ТАА РЕФОРМСКА АКЦИЈА СЕ ЈАВУВА КАКО ПРОБЛЕМ, ИМЕНО КАКО ТРОМБ ВО КРВОТОКОТ.**

Вториот клучен столб за конечно разрешување пред оваа Влада е проблемот на опаднатиот безбедносен имунитет на државата. Ова од два аспекта: основа за

развијање на нормална стабилна демократија; и неопходен услов за почеток на посериозен инвестиционен бран во Македонија.

Она што треба да го стори новиот министер за внатрешни работи, низ шумата од небитни и спонзорирани реформи на македонската полиција, преку кои таа од најдобра во регионот (за периодот 1991-1995), со најдобра извештаи за ефикасност и корупција на меѓународните мониторинзи и со најдобар рејтинг кај населението - се спушти за една од најпроблематичните и со слаб рејтинг кај сопственото население??? - е конечно да ја востанови ИЗВЕСТНОСТА. Имено дека **СЕКОЈ КРИМИНАЛ, А ПОСЕБНО ОНОЈ НАЈОПАСНИОТ ПО СТАБИЛНОСТА НА ДРЖАВАТА (ТЕРОРИЗМОТ) И КОРИСТЕЊЕТО ОРУЖЈЕ ЗА ПОЛИТИЧКИ УЦЕНИ И СЕЦЕСИЈА НА ДЕЛОВИ ОД ТЕРИТОРИЈА - КЕ ГИ ГОНИ И КОНЕЧНО ЕЛИМИНИРА АКО ТРЕБА И "ДО КРАЈОТ НА СВЕТОТ".** Имено треба да се создаде чувство и реалност дека никој кој посегнал по оружје на овој начин и секој друг, нема да види "аир од тоа". Дека ако полицијата не може веднаш, по месеци и години тие луѓе сепак ќе завршат плаќајќи ја цената за своето дело.

Тоа мора да ја врати самодовербата дека Македонија со сите проблеми функционира како држава и тоа ќе го прави поуспешно во иднина. Само тогаш ние всушност заслужуваме помош од ЕУ и од страна. На неспособен не може ниту да му се помогне.

Конечно од другите "странични", а всушност клучни императиви на Премиерот ќе му биде да ја смири и конечно елиминира опасноста од расипување на администрацијата (споил систем). **ТРЕБА ДА ЗАВРШИ КАМПАЊСКОТО ПОПОЛНУВАЊЕ НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА СО РЕГУТИ ЛОЈАЛНИ САМО НА СВОИТЕ ПАРТИИ.** По бранот на чистки кои администрацијата ги доживеа со доаѓање на ВМРО-ДПМНЕ и ДПА, следеше ДУИ и враќање на СДСМ. Сега е време по Рамковниот договор, тие удари како клатно да се смират и државната администрација конечно да помине од квалитативна во квалитативна фаза на консолидација. Таа мора да опфати странски мониторинг за нејзина ЗАШТИТА од натамошни расипувања, критериуми за прием на основа на стручност и компетентност и јавни конкурси, засилување на нивните плати и притисок кон ефикасност и ригорозна антикорупциска контрола.

ЗА ЕТНИЧКИ ХЕТЕРОГЕНО ОПШТЕСТВО КАКО НАШЕТО ОД КРУЦИЈАЛНА ВАЖНОСТ Е ЕФИКАСНА И НЕУТРАЛНА АДМИНИСТРАЦИЈА. Само таква администрација може да го поддржи и остварува "процедуралниот консензус" единствено можно остварлив во етнички и културно поделени општества. Тоа е доволно тие да функционираат демократски и стабилно-развојно. Се надеваме дека Македонија ќе ја има таа иднина. ●

